

Ravnanje z odpadki, embalažo – kaj je novega?

Janja Leban

1. Konferenca industrije pijač
GZS, Ljubljana, 21. oktober 2015

Odpadek
je snov ali predmet,
ki ga imetnik zavrže,
namerava zavržeti
ali mora zavržeti.

Odpadek je vir!

Shema krožnega gospodarstva,
Program za Evropo brez odpadkov,
Bruselj, 2.7.2014, COM(2014)398 final

Kaj se je spremenilo v 2015?

Uredba o odpadkih (Ur. list RS, št. 37/15 in 69/15)

- Sklep Komisije o spremembi Odločbe Komisije 2000/532/ES o **seznamu odpadkov** (2014/955/EU)
  - določa seznam odpadkov
  - velja neposredno, uporaba od 1. junija 2015
- Uredba Komisije (EU) št. 1357/2014 o nadomestitvi Priloge III k Direktivi 2008/98/ES
  - določa lastnosti, zaradi katerih so **odpadki nevarni**
  - velja neposredno, uporaba od 1. junija 2015

in...

- Uredba o odpadni električni in elektronski opremi (Ur. list RS, št. 55/15)
- spremembe in dopolnitve Uredbe o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Ur. list RS, št. 56/15)
- spremembe in dopolnitve Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. list RS, št. 57/15)
- ....

Uredba o odpadkih – kaj je novega?

- seznam odpadkov
- vrednotenje odpadkov in dodelitev številke odpadka
- skladiščenje odpadkov
- evidenčni list in IS-odpadki
- obveznosti povzročiteljev, zbiralcev in izvajalcev obdelave

spremembe skozi celotno besedilo → nova uredba

Seznam odpadkov

- seznam odpadkov je določen s sklepom Komisije 2014/955/EU

Snov ali predmet, uvrščen na seznam odpadkov, je odpadek le, če ustreza opredelitvi odpadka iz ZVO-1.

- z odpadkom se ravna kot z **nenevarnim** odpadkom, če je odpadek na seznamu uvrščen med **nenevarne** odpadke
- z odpadkom se ravna kot z **nevarnim** odpadkom, če je odpadek na seznamu uvrščen kot **nevarni** odpadek

Poglavja seznama

koraki

01	Odpadki iz iskanja, rudarjenja...	A
02	Odpadki iz kmetijstva, vrtnarstva, ribogojstva...	A
03	Odpadki iz predelave lesa ter proizvodnje plošč	A
04	Odpadki iz industrije usnja, krzna in tekstila	A
05	Odpadki iz predelave nafte, čiščenja zemeljskega plina	A
06	Odpadki iz anorganskih kemijskih procesov	A
07	Odpadki iz organskih kemijskih procesov	A
08	Odpadki iz proizvodnje... sredstev za površinsko zaščito	A
09	Odpadki iz fotografske industrije	A
10	Odpadki iz termičnih postopkov	A
11	Odpadki iz kemične površinske obdelave in površinske zaščite kovin	A
12	Odpadki iz oblikovanja ter fizikalne... površinske obdelave kovin	A
13	Odpadki olj in odpadki tekočih goriv	B
14	Odpadna organska topila ...	B
15	Odpadna embalaža	B
16	Odpadki, ki niso navedeni drugje na seznamu	C
17	Gradbeni odpadki in odpadki iz rušenja objektov	A
18	Odpadki iz zdravstva ali veterinarstva	A
19	Odpadki iz naprav za ravnanje z odpadki, ČN	A
20	Komunalni odpadki...vključno z ločeno zbranimi frakcijami	A

Postopek dodelitve številke odpadka

koraki

01 – 12 ali 17 - 20	poiščemo vir nastanka, nato 6-mestno kodo, razen 99	A
13, 14 in 15	glede na vrsto odpadka	B
16	odpadki, ki niso navedeni drugje na seznamu	C

če odpadka ni niti v poglavju 16, se v delu seznama, ki ustreza dejavnosti iz koraka A, uporabi koda 99 (odpadki, ki niso navedeni drugje)

99 se lahko dodeli samo tistemu odpadku, ki nima nobene od nevarnih lastnosti

Dodelitev številke odpadka (1/3)

Kdo?

povzročitelj mora odpadku dodeliti številko odpadka, razen v primeru **prepuščanja**, ko mu jo mora dodeliti **zbiralec**, ki odpadke prevzame

Kako?

po postopku določenim v oddelku „Seznam odpadkov“ iz Seznama odpadkov, priloga Sklepa 2014/955/EU

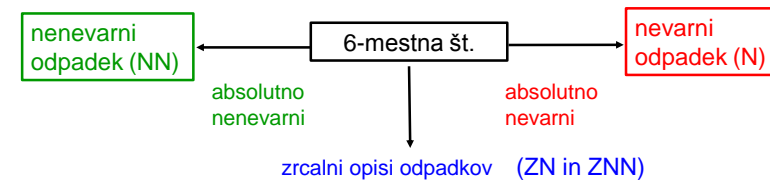
Opadku, ki že ima dodeljeno številko odpadka po tem postopku, lahko to številko po enakem postopku **spremeni samo povzročitelj odpadkov ali zbiralec**, ki mu jo je dodelil.

Dodelitev številke odpadka (2/3)

nevarni ali nevarni odpadek?

postopek določen v 2.točki oddelka „Vrednotenje in razvrščanje“, Seznam odpadkov, priloga Sklepa 2014/955/EU

vsi odpadki, označeni z *, se štejejo za **nevarne odpadke**

primer:

10 03 19* Prah dimnih plinov, ki vsebuje nevarne snovi
10 03 20 Prah dimnih plinov, ki ni naveden v 10 03 19

Dodelitev številke odpadka (3/3)

- odpadek, ki se mu lahko pripiše oznaka za nevarni in nevarni odpadki, se šteje za **nevarni odpadki**, dokler **niso ovrednotene njegove nevarne lastnosti**
- vrednotenje nevarnih lastnosti odpadka ter vzorčenje odpadka za njihovo ovrednotenje mora opraviti **oseba s pridobljeno akreditacijo** za vzorčenje odpadkov po SIST EN ISO/IEC 17025

15	WASTE PACKAGING; ABSORBENTS, WIPING CLOTHS, FILTER MATERIALS AND PROTECTIVE CLOTHING NOT OTHERWISE SPECIFIED	
15 01	packaging (including separately collected municipal packaging waste)	
15 01 01	paper and cardboard packaging	MNH
15 01 02	plastic packaging	MNH
15 01 03	wooden packaging	MNH
15 01 04	metallic packaging	MNH
15 01 05	composite packaging	MNH
15 01 06	mixed packaging	MNH
15 01 07	glass packaging	MNH
15 01 09	textile packaging	MNH
15 01 10*	packaging containing residues of or contaminated by hazardous substances	MH
15 01 11*	metallic packaging containing a hazardous solid porous matrix (for example asbestos), including empty pressure containers	MH

Vir: Guidance document on the definition and classification of hazardous waste, EC, *Draft Version* from 08 June 2015

MNH: Mirror non-hazardous

MH: Mirror hazardous

Waste Classification:
Guidance on the classification and assessment of waste (1st edition 2015),
Technical Guidance WM3,
Natural Resources Wales,
Scottish Environment Protection Agency (SEPA),
Northern Ireland Environment Agency (NIEA),
Environment Agency, May 2015

AN: Absolute non-hazardous

AH: Absolute hazardous

15	WASTE PACKAGING, ABSORBENTS, WIPING CLOTHS, FILTER MATERIALS AND PROTECTIVE CLOTHING NOT OTHERWISE SPECIFIED		
15 01	packaging (including separately collected municipal packaging waste)		
15 01 01	paper and cardboard packaging	AN	<u>I</u>
15 01 02	plastic packaging	AN	<u>I</u>
15 01 03	wooden packaging	AN	<u>I</u>
15 01 04	metallic packaging	AN	<u>I</u>
15 01 05	composite packaging	AN	<u>I</u>
15 01 06	mixed packaging	AN	<u>I</u>
15 01 07	glass packaging	AN	<u>I</u>
15 01 09	textile packaging	AN	<u>I</u>
15 01 10*	packaging containing residues of or contaminated by hazardous substances	AH	<u>I</u>
15 01 11*	metallic packaging containing a hazardous solid porous matrix (for example asbestos), including empty pressure containers	AH	<u>I</u>

Skladiščenje odpadkov

izvirni povzročitelj odpadkov, zbiralec in izvajalec obdelave morajo:

- odpadke skladiščiti **ločeno glede na njihove lastnosti** ter tako da:
  1. ni čezmernega obremenjevanja voda, zraka in tal
  2. ne pride do mešanja odpadkov iz prvega odstavka 21. člena te uredbe
  3. so odpadki primerni za obdelavo
- izvajati **ukrepe za preprečevanje in zmanjševanje škodljivih vplivov na okolje in človekovo zdravje** zaradi:
  1. emisij snovi in vonjav
  2. raznašanja lahkih frakcij odpadkov v okolje zaradi vetra
  3. razsutja ali razlitja odpadkov
  4. hrupa, zlasti zaradi prevažanja odpadkov do skladiščnega prostora in znotraj njega
  5. ptic, glodavcev in mrčesa
  6. požarov zaradi samovžiga
- odpadke skladiščiti tako, da **niso neposredno izpostavljeni padavinam**, če bi to lahko vplivalo na njihove lastnosti, pomembne za nadaljnjo obdelavo

rok za prilagoditev: 2 leti

Obveznost zagotavljanja obdelave odpadkov

- obdelavo odpadkov mora zagotoviti izvirni **povzročitelj** odpadkov ali drug imetnik odpadkov, tako da jih
  - obdela sam
  - odda zbiralcu ali
  - odda izvajalcu obdelave

dokazilo:

- veljavni evidenčni list ali
- listina iz Uredbe 1013/2006/ES

obdelavo lahko zagotovi tudi tako, da jih **pošlje v obdelavo v drugo državo** (uredba 1013/2006/ES)

- izvirni povzročitelj mora odpadke **obvezno oddati ali prepustiti zbiralcu**, če je tako določeno s posebnim predpisom, ki ureja ravnanje s posamezno vrsto odpadkov

Hierarhija

Odstopanje mogoče le za posamezne tokove odpadkov, za katere je tako določeno s posebnimi predpisi.

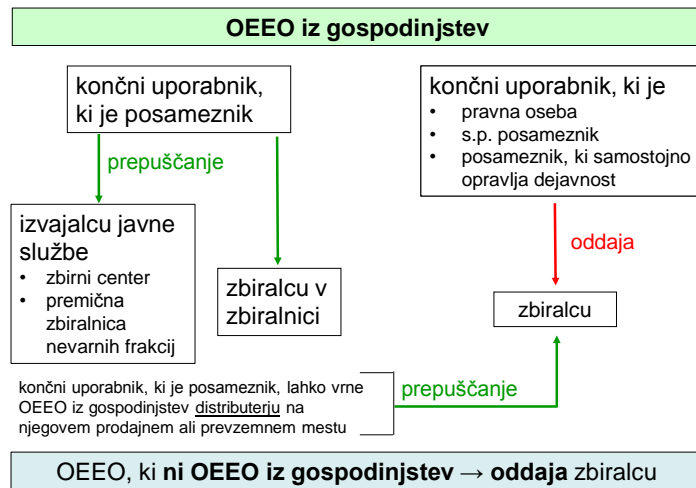
Varstvo okolja in varovanje človekovega zdravja

Z odpadki je treba ravnati tako, da ni ogroženo človekovo zdravje in se ne škodi okolju, ter da ravnanje zlasti:

- ne predstavlja tveganja za vode, zrak, tla, rastline in živali
- ne povzroča čezmernega obremenjevanja s hrupom in neprijetnimi vonjavami
- ne povzroča škodljivih vplivov na območja, na katerih je predpisan poseben režim (ohranjanje narave, varovanje virov pitne vode)
- ....

Prepuščanje in oddaja: primer za OEEO

Zakaj spremembe Uredbe o embalaži in odpadni embalaži?

Odziv na odločbe Upravnega sodišča v zvezi z določitvijo deleža prevzemanja odpadne embalaže.

Deleži prevzemanja odpadne embalaže od IJS se za tekoče koledarsko leto določijo na podlagi podatkov o masi embalaže, dane v promet v prvem četrtletju tega koledarskega leta, **po embalažnih materialih:**

- papir
- steklo
- plastika in kovine (mešana embalaža)
- les

Enačba za izračun deležev prevzemanja OE

Deleži prevzemanja odpadne embalaže se za posamezno koledarsko leto za **posamezno DROE** izračunajo za **vsak posamezni embalažni material** posebej z uporabo enačbe:

$$W (\text{DROEx,emb.mat.x}) = m (\text{DROEx,emb.mat.x}) / m (\text{emb.mat.x})$$

Ravnanje z odpadno embalažo trenutno ureja 6 DROE.

DROE mora od **vsakega IJS** zagotoviti prevzem odpadne embalaže v deležih, ki jih s sklepom do **30. junija tekočega** koledarskega leta določi Vlada.

Uredba je začela veljati 15.8.2015

Kaj pravi Računsko sodišče?

Revizijsko poročilo: Ravnanje s komunalnimi odpadki, 2015

Ministrstvo

- ni natančno in nedvoumno uredilo razmerij med DROE in IJS o prevzemanju odpadne embalaže:
- ni predvidelo ukrepov, ki bi DROE preprečevali in onemogočali opuščanje prevzemanja OE pri IJS
- se ni ustrezno zavarovalo, če DROE od IJS ne prevzemajo odpadne embalaže – za DROE ni predvidelo obveznosti predložitve finančnih zavarovanj
- ni zagotavljalo zanesljivih in verodostojnih podatkov za izračun doseganja predpisanih okoljskih ciljev (podatek o količini embalaže, dane v promet, je bil podcenjen za več kot 50 %)
  - ⇒ neizvajanje predpisanega ravnanja za več kot polovico nastale OE
  - ⇒ premalo plačana embalažnina za vsaj 14 mio EUR/leto in premalo plačana okoljska dajatev za vsaj 944 tisoč EUR/leto

- ni izdelalo vseh predpisanih analiz letnih poročil DROE
- ni predvidelo vsebine poročanja o delovanju sistema – ni predvidelo analize ravnanja drugih udeležencev v sistemu in ugotavljanja masnih tokov izven sistema
- ni izboljšalo sistema ravnanja z embalažo in odpadno embalažo in je dopustilo ponavljanje enakih neučinkovitosti, kakršne so bile ugotovljene v Revizijskem poročilu o ravnanju z ločeno zbranimi odpadki
- ni jasno opredelilo obveznosti poročanja DROE o vrstah prihodkov in stroškov, ki nastajajo v sistemih in ni določilo obveznosti izvajanja nadzora verodostojnosti poročenih podatkov ter sankcioniranja ob poročanju neverodostojnih podatkov – DROE so poročale neprimerljive podatke
- ni predvidelo uravnotežene in enakopravne kaznovalne politike za vse udeležence v sistemu, saj ni predvidelo sankcij za DROE, če ne prevzemajo OE
- ...

Ministrstvo za okolje in prostor mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo

spremembe Uredbe o ravnanju
z embalažo in odpadno
embalažo

Kontakt:
Janja Leban
GZS-Služba za varstvo okolja
Tel: 01 5898 193
janja.leban@gzs.si
www.gzs.si

Hvala za pozornost!

